

Rzepa, Wojciech

"Najsłynniejsze Święte księgi Świata", Fernarnd Comte, Łódź 1994 : [recenzja]

Studia Teologiczne 13, 430

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Fernand Comte, *Najsłynniejsze Święte księgi Świata*, Wydawnictwo OPUS, Łódź 1994, ss. 252.

Dosyć trudno jest dokonać recenzji książki, która w swych założeniach została pomyślana jako leksykon. Z tego też powodu praca ta będzie raczej omówieniem podjętej pozycji.

Autor, o którym w książce nie ma niestety żadnej noty, podejmuje próbę ukazania treści, okoliczności powstania i miejsca w całej doktrynie świętych ksiąg większych religii świata. Zajmuje się tylko wyznaniem obecnie istniejącymi. Jak sam zaznacza rozmiary leksykonu nie pozwalają niestety na wyszczególnienie w nim wszystkich aspektów, lecz daje on jakieś pojęcie całości i, na ile to możliwe, przekazuje autentyczne natchnienie. W ten czy inny sposób podejmując ryzyko naruszenia wartości, jakie posiada w oczach wierzących każda święta Księga, obojętne skąd przychodzi i jaka cywilizacja ją otrzymała, podejmuje on próbę powiedzenia czegoś o doświadczeniach religijnych, wystarczająco niezwykłych, by przetrwały wieki, a czasem nawet tysiąclecia i umocniły u wielu ludzi te same spojrzenie na świat widzialny i niewidzialny.

Układ książki zdeterminowany jest kolejnością alfabetyczną, biorącą pod uwagę nazwę wyznania. Autor dokonuje opisu takich religii (pomijam tu problem kwalifikacji pojęcia „religia”), jak: Bahaizm, Buddyzm, Chrześcijaństwo, Dzinizm, Hinduizm, Islam, Judaizm, Konfucjanizm, Mandeizm, Manicheizm, Mazdaizm, Mormoni, Shinto, Sikhizm, Taoizm oraz Wedyzm.

Opisuje także księgi uważane za święte a powstałe w cywilizacji mezoamerykańskiej (Majowie, Aztekowie), czy typowo „rzymskie”: Księgi sybilińskie. Zajmuje się także *Egipską Księgą Umarłych*. Oddzielny dział stanowią epepeje pochodzące z Europy Północnej, Grecji i Mezopotamii.

Każde omówienie Ksiąg świętych zaczyna się od historycznego rysu danej religii. Zawiera on informacje o założycielu (jeżeli taki istnieje!), rozwój na tle siedliska życiowego oraz główne myśli teologiczne i filozoficzne. Ze względu jednak na zawężenie tematu książki tylko do świętych Ksiąg nota ta jest bardzo skrótowa, wystacza jednak do pobieżnego zorientowania się.

Ciekawym pomysłem autora jest wprowadzenie układu trzech szpałt na stronie. Przy czym jedna szpałta zarezerwowana jest dla tekstów źródłowych pochodzących z opisywanej księgi. Strony są zagospodarowane przestrzennie. Łatwo znaleźć interesujący pasus dzięki pogrubionym nagłówkom. Każda księga jest scharakteryzowana jednym zdaniem, które dzięki większym literom i kursywie, rzuca się w oczy. Na plus tej pozycji przemawia to, iż autor podaje definicje pewnych haseł, np.: synoptycy (s. 33), smriti (s. 100), i inne. Pewną wadą jest fakt, że nie do końca jednoznaczne są pewne zdania, np. stwierdzenie, że list świętego Jakuba przypisany jest *Jakubowi, bratu Chrystusa Pana* (s. 72). Trzeba byłoby uzupełnić w tym wypadku słowo „brat” odnośnikiem przenoszącym nas w kulturę semicką. Niestety, tego zabrakło.

Sądzę jednak, że książka ta ze względu na swą próbę obiektywnego podania informacji może być pomocą przy „wchodzeniu”, inicjacji w poznawaniu mądrości, szukaniu zrozumienia świata. Z tego względu może być pomocna w prowadzeniu katechez, czy dyskusji z młodzieżą. Na pewno jednak wskazuje ona dobitnie że od zarania dziejów człowiek szukał racji swego bytowania w innym świecie.

Wojciech Rzepa